

Leren van Elkaar Veiligheidsscholing

Dinsdag 2 juni | Avans Hogeschool 's Hertogenbosch

GOVERNANCE
CODE
VEILIGHEID
BOUW

Netbeheer
Nederland

BouwendNederland

Welkom

- Ira Helsloot
- Bob Demoet
Namens de GCVB

Programma

- Algemene introductie op veiligheid in de bouw
 - Introductie op het thema door inhoudsdeskundige **Dr. Frank Guldenmund**, ass. prof. bij Safety Science & Security Group bij de TU/Delft
"Wat weten we nu over het effect van veiligheidscursussen en - momenten op veilig werken"
 - Best practice door:
 - **ir. Harbert Pater**, hogeschooldocent bij Avans Hogeschool | Academie voor Duurzaam Gebouwde Omgeving
 - **Erik Colijn**, directeur Bouwschool Breda
"Hoe integreren we veiligheid in de MBO en HBO opleidingen?"
 - Interactief gedeelte
 - Plenair tafelgesprek met regionale opdrachtnemer **Jurgen van de Ven**, directeur Productie bij Huybregts Relou Bouw & Onderhoud en opdrachtgever **Anja Vijselaar**, Wethouder Gemeente De Ronde Venen
 - Netwerkbuffet
-
-

Er is reden voor een feestje?!

- Nederland scoort met 0,39 doden per 100.000 bouwwerknemers het beste van Europa.
 - 10 jaar GCVB is een van de redenen dat het aantal slachtoffers in de bouw is gehalveerd: veiligheid is geen concurrentiemiddel meer. De GPI maakt veiligheid 'tenminste' nog meer bespreekbaar.
 - Kanttekening: de meest risicovolle groep zijn waarschijnlijk zelfstandigen en arbeidsmigranten die niet in de cijfers staan.
 - Kanttekening: de bouw kent nog steeds meer ongevallen dan andere branches. Maar dit is geen helemaal eerlijke kanttekening want de bouw is ook echt risicovoller.
 - Kanttekening: wie een beetje in de praktijk rondloopt ziet zowel mooie dingen ('welke sukkel loopt nog zonder helm') als symbolen uit de 'plan- en overlegarena'
 - Daarom is er nog werk aan de winkel!
-
-

Introductie op het thema

Dr. Frank Guldenmund

Ass. prof. bij Safety Science
& Security Group bij de
TU/Delft

*"Wat weten we nu over het effect van
veiligheids cursussen en - momenten op
veilig werken"*

A wide-angle photograph of the TU Delft campus. On the left is a long, modern building with a white facade and vertical slats. A red brick path runs alongside it. In the center is a large green lawn with several young trees. A grey paved path leads from the foreground towards the background. On the right, there are more trees and a small sculpture of a person on a pedestal. In the far background, a tall, blue glass skyscraper (the Delft Tower) rises against a cloudy sky.

Wat is nieuw? Enige inspiratie uit de veiligheidskunde

Frank Guldenmund
Sectie veiligheidskunde
Technische Universiteit Delft

Menu

Geschiedenis

Veiligheid in het reguliere onderwijs?

Safety II

Project 'Zwaar werk'

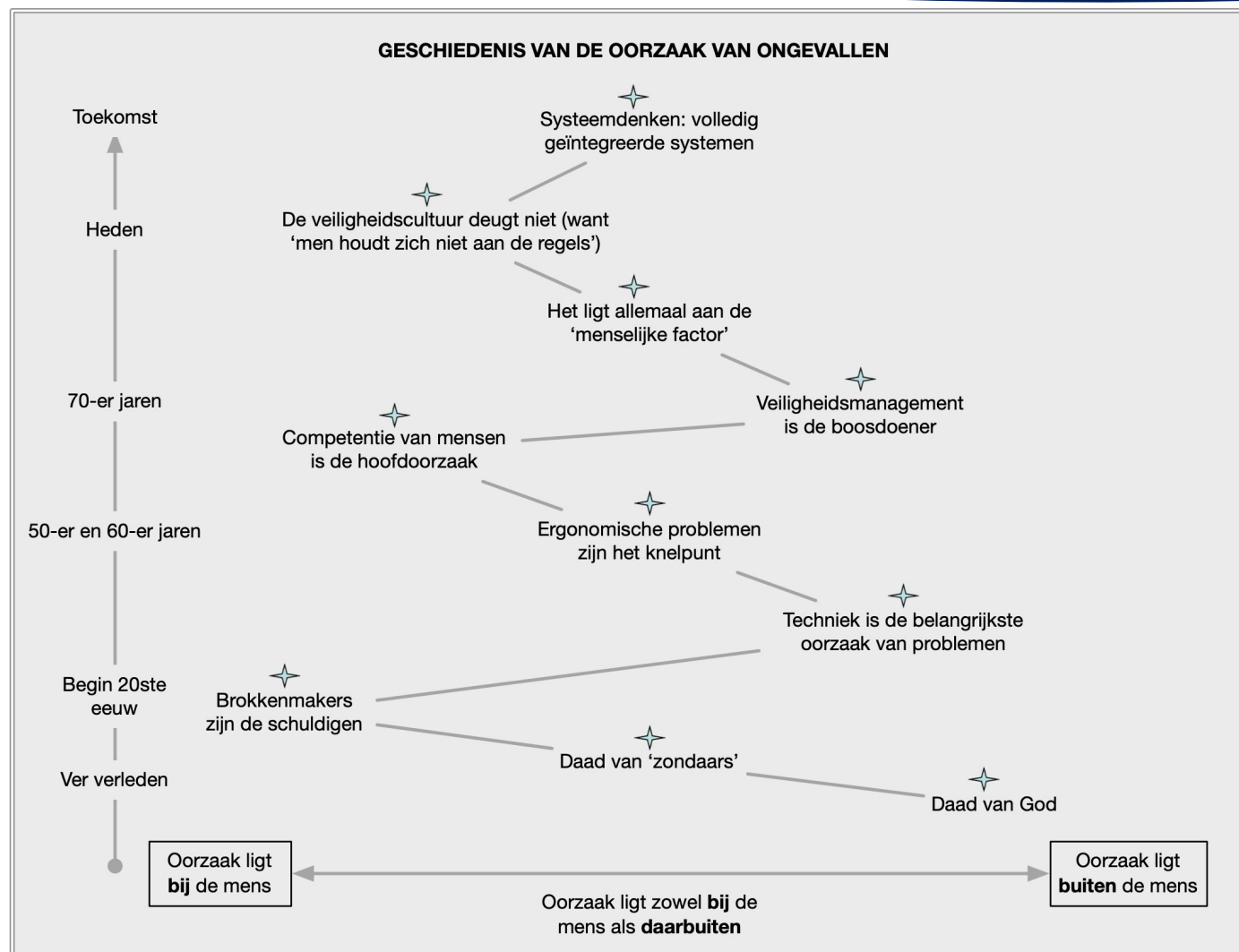
De teamsport metafoor

Hop on the bus, Gus

Wrap up

Oorzaak van ongevallen

Veiligheid in het onderwijs?

EU-OSHA, 2002:

1. Veiligheids- en gezondheidsattitude en -gedrag aanleren aan kinderen en jongeren, en hun kennis over risico's en risicopreventie vergroten
2. De veiligheid en gezondheid van personeel en leerlingen/studenten binnen onderwijsinstellingen waarborgen en een preventiecultuur bevorderen

➤ Realisatie via 'mainstreaming'

➤ Opzetten van database: ENETOSH (European Network for Education and Training in Occupational Safety and Health)

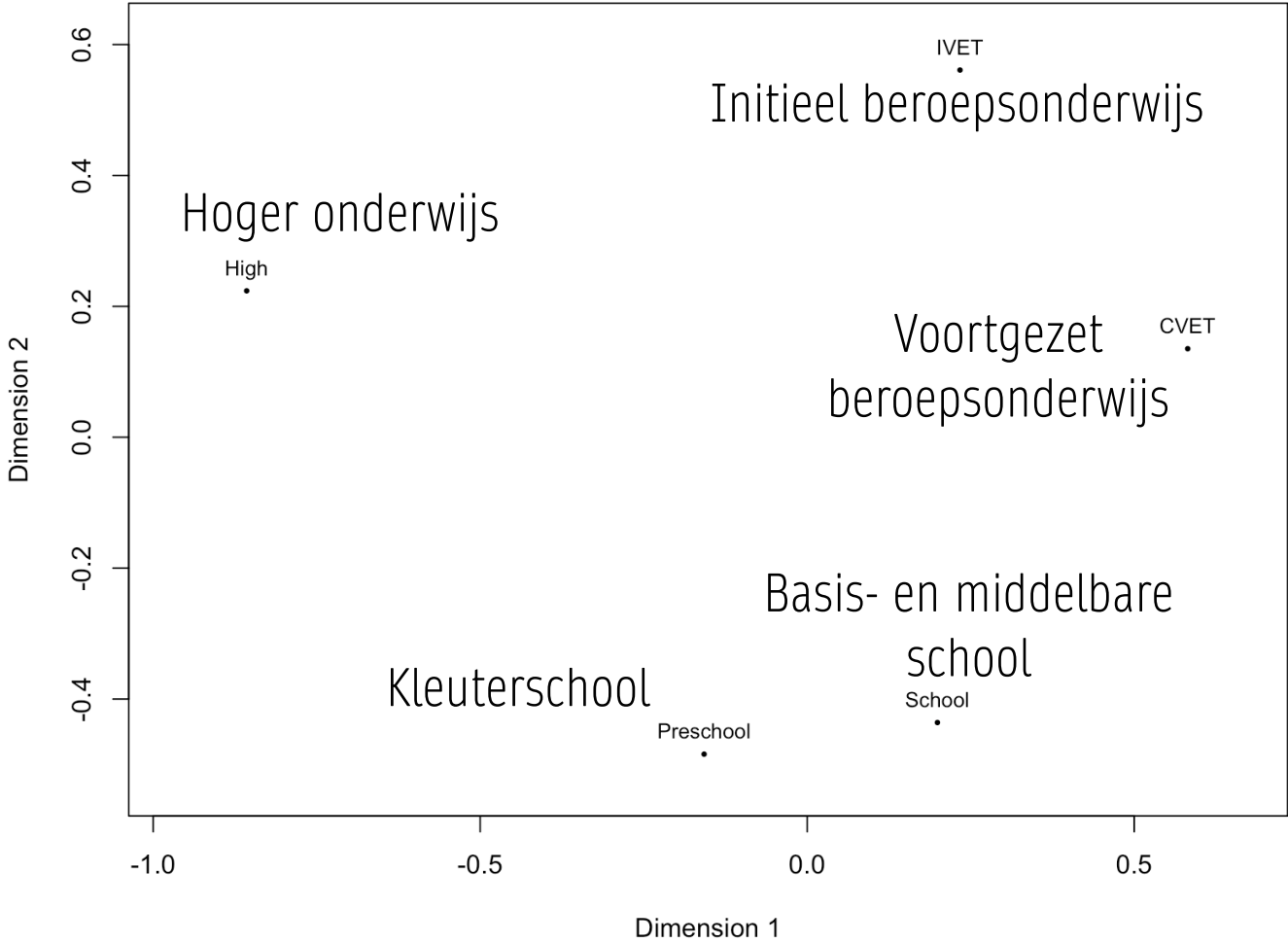

Meest voorkomende onderwerpen

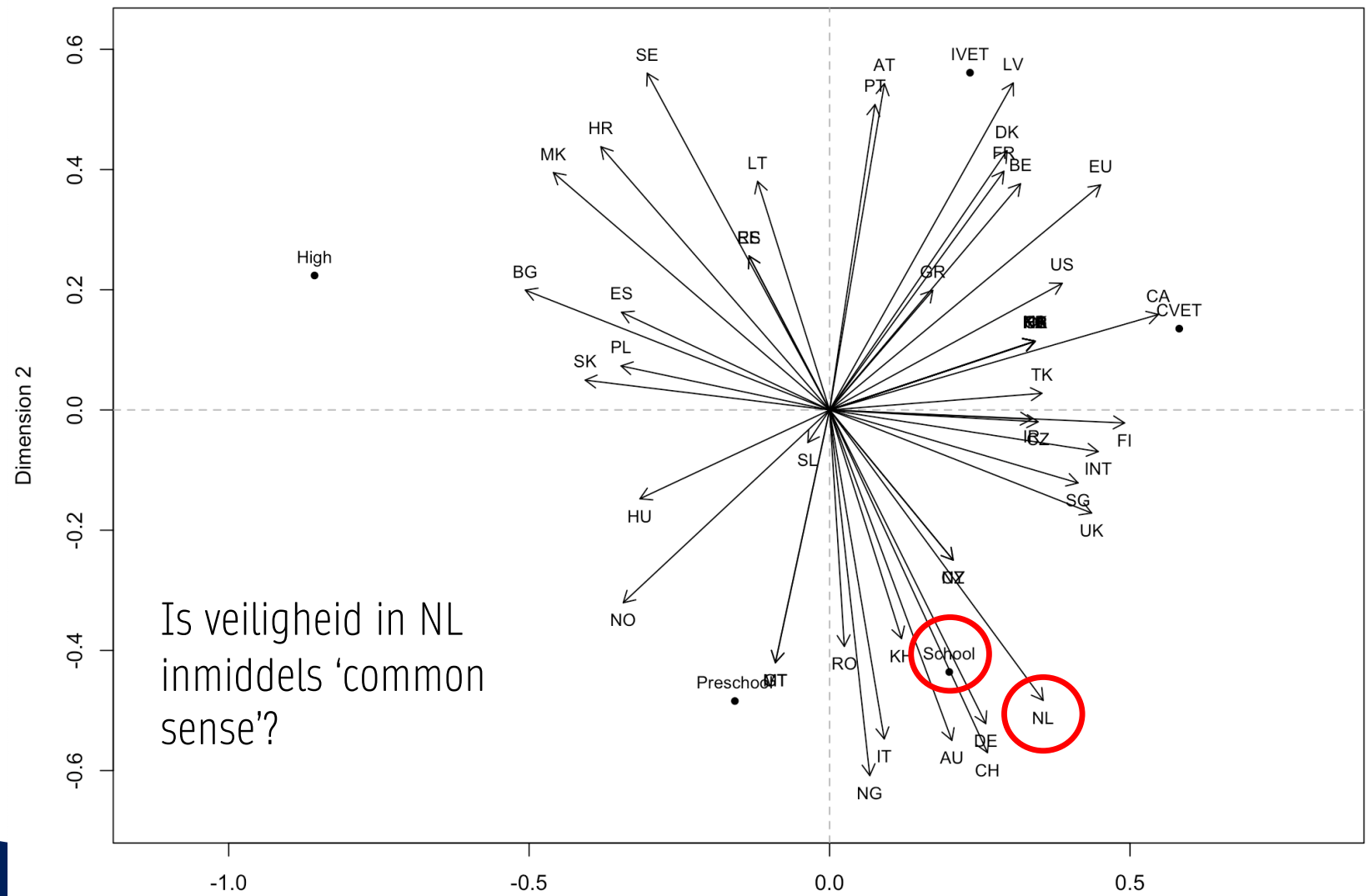
1. Eerste hulp, gezondheid (voeding, hygiëne, ergonomie)
 2. Milieu en duurzaamheid
 3. Arbowet- en regelgeving, goed burgerschap
 4. Veilig en gezond werken op de werkplek
 - a. Brandveiligheid
 - b. Elektrische veiligheid
 - c. Gebruik en veilig hanteren van apparatuur
 - d. Gevaarlijke stoffen
 5. Risicobewustzijn, risico-identificatie en -eliminatie
-
-

	CVET	High	IVET	Preschool	School
AT	3	4	9	1	4
AU	4	0	0	6	3
BE	5	1	2	0	0
BG	0	1	0	0	0
CA	21	1	14	6	11
CH	1	0	0	1	2
CL	1	0	0	0	0
CY	1	0	0	1	0
CZ	24	0	2	9	1
DE	43	17	20	51	36
DK	6	3	4	0	3
EE	1	1	0	0	0
ES	10	15	9	14	2
EU	24	1	18	4	4
FI	11	1	4	4	5
FR	11	3	5	1	0
GR	3	1	4	4	0
GT	0	0	0	1	0
HK	1	0	0	0	0
HR	1	3	1	0	0
HU	0	1	0	0	1
IN	3	0	0	0	0
INT	39	1	7	11	15
IR	7	1	2	4	1
IT	6	0	1	17	6
KG	1	0	0	0	0
KH	0	0	0	0	1
KR	1	0	0	0	0
LT	1	1	1	1	0

Niveaus gecombineerd met Landen

Niveaus gecombineerd met Landen

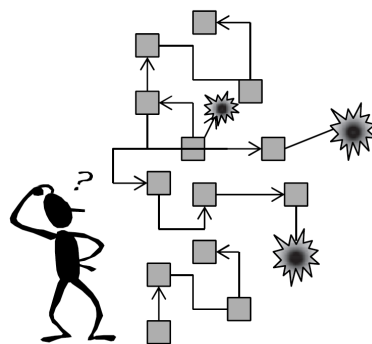
Safety II

Wat gaat er goed en hoe komt dat?

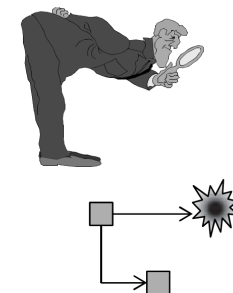
ETTO-principe en wat is 'goed'?

'Work as imagined' versus 'Work as done'

Vóór het incident

Na het incident

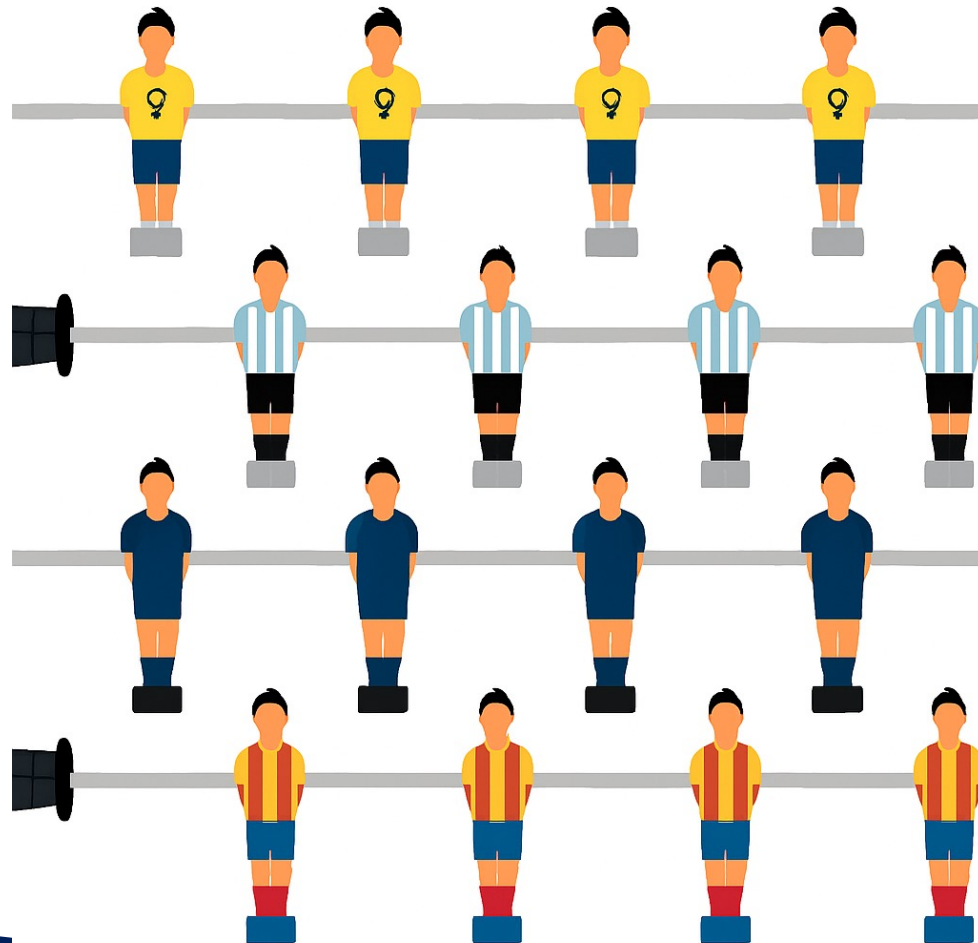
Project 'Zwaar werk': inzichten

1. De klant is koning
 2. Het is ingewikkeld
 3. Geld speelt (g)een rol
 4. Procesevaluatie? Eind goed, al goed
-
-

'We are convinced that regulations alone cannot assure safety. Indeed, once regulations become as voluminous and complex as those regulations now in place, they can serve as a negative factor in nuclear safety. This Commission believes that it is an *absorbing concern with safety that will bring about safety* – not just the meeting of narrowly prescribed and complex regulations' (Kemeny, 1979)

De teamsport metafoor

De 5 HOP-principes omarmen?

De 5 HOP-principes

Fouten zijn normaal (zelfs bij rechttoe-rechtaan activiteiten)

Iemand de schuld geven lost niets op

Leren is essentieel voor verbetering

De context (systeem en werkomgeving) stuurt gedrag

Hoe we reageren op fouten doet ertoe (hoe *leidinggevenden* reageren op fouten doet ertoe)

Wrap up

Veiligheid als common sense, Safety II, de regels en het spel, het MKB, HOP

Niks nieuws, we moeten het wel toepassen

**NIKS NIEUWS
ONDER DE ZON**

**IK LIG ER
NOG STEEDS IN**

Loesje

f.w.guldenmund@tudelft.nl

Best practice

- **Ir. Harbert Pater**
Hogeschooldocent bij Avans
Hogeschool | Academie voor
Duurzaam Gebouwde
Omgeving
- **Erik Colijn**
Directeur Bouwschool Breda

"Hoe integreren we veiligheid in de MBO en HBO opleidingen?"

"Hoe integreren we veiligheid in de MBO en HBO opleidingen?"

Even voorstellen:

**BEWUST
VEILIG**
iedere dag!

Erik Colijn

Directeur
BouwSchool Breda / Bouwteam

Harbert Pater

Hogeschooldocent Bouwkunde
Avans Hogeschool

avans
hogeschool

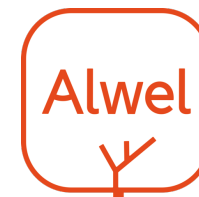
bouwteam

“Wat is Bouwteam?”

Een regionaal collectief van bouwbedrijven, architectenbureaus, adviesbureaus, constructiebureaus, woningbouwcoöperaties en gemeentes speelt Bouwteam continue in op de vraag van morgen. Dit vraagt flexibiliteit, samenwerking en zorgt ervoor dat wij blijven bouwen aan het sterkste bouwonderwijs in de regio.

“Uit welke bedrijven bestaat Bouwteam?”

Ons motto ‘We doen het écht samen’! Onze kernwaarden zijn betrokkenheid, kennisdelen, regionaal en persoonlijke aandacht. Dit vormt onze identiteit, waarbij onze ambitie ligt om elkaar steeds beter en sterker te maken voor nu en in de toekomst.

“Waarom aandacht voor veiligheid?”

“Wie gaat het thuis vertellen?”

bouwteam.

“Wat was de aanleiding?”

De organisatie Bouwteam bestaat uit een adviesraad en werkgroepen. De adviesraad zet de lijnen uit, maakt het beleid op en zorgt voor de vertaalslag naar de werkgroepen

Bijeenkomst 30 november 2022

Programma:

- 'Het belang van gezamenlijk toepassen van Veiligheid door bedrijfsleven en onderwijs', door Jurgen van de Ven (Huybregts Relou/VB Bouw) en Paul van Miert (Avans Hogeschool).
- 'Wat kan je als persoon met de informatie uit de veiligheidstest? En hoe kan dit worden geïmplementeerd om de cultuur op het gebied van Veiligheid positief te beïnvloeden?', door wetenschapper Dick Wildeboer.
- 'Interactieve sessie over Veiligheid door experts uit het werkveld', door Richard van Hoorn (VolkerWessels) en Rick Christianen (Winters Bouw & Ontwikkeling).
- 'Paneldiscussie door het bedrijfsleven en onderwijs over kwaliteit van begeleiden', door Harbert Pater (Avans Hogeschool), Jurgen van de Ven (Huybregts Relou/VB Bouw) en Jan Willem de Poorter (Remmers Bouwgroep).

bouwteam **avans**
hogeschool

SAMEN CREËREN WIJ DE BESTE
BOUWONDERWIJSREGIO

IN COMBINATIE MET HET THEMA 'VEILIGHEID'

WAAROM IS 'VEILIGHEID' ZO BELANGRIJK OP DE BOUWPLAATS?
"Het thema 'Veiligheid' is wel degelijk een interessant onderwerp om over te praten en moet in de bouwsector nog meer bespreekbaar worden gemaakt. Niet alleen wanneer er een ongeluk heeft plaatsgevonden, maar vanuit de intrinsieke motivatie. Je moet jezelf steeds de vraag stellen 'Waarom is veiligheid zo belangrijk?', gaf Jurgen van de Ven (Huybregts Relou/ VB Bouw) aan. Samen met Paul van Miert (adjunct directeur Academie voor Duurzaam Gebouwde Omgeving bij Avans Hogeschool) gaven zij de aftrap voor de bijeenkomst 'Samen creëren wij de beste bouwonderwijsregio', waaraan het thema 'Veiligheid' is gekoppeld. Ook voor studenten, die vanuit hun opleiding stage gaan lopen bij een bouwbedrijf, is dit thema erg belangrijk om te benoemen in hun curriculum.

NIEUW INITIATIEF VAN BOUWTEAM IN SAMENWERKING MET AVANS HOGESCHOOL
Willen we de beste leeromgeving met elkaar creëren en streven naar een sterk bouwonderwijsregio, dan is kennisdeling over begeleiding tussen stagiaires, begeleiders en onderwijs noodzakelijk. Met het doel voor ogen dat hierdoor de kwaliteit van stages voor studenten wordt verbeterd en er een mogelijkheid is om van elkaar te kunnen leren. Vandaar dat tijdens de bijeenkomst is gekozen voor een paneldiscussie door het bedrijfsleven en het onderwijs over de visie van begeleiden, die werd begeleid door Harbert Pater (Avans Hogeschool), Jurgen van de Ven (Huybregts Relou/VB Bouw) en Jan Willem de Poorter (Remmers Bouwgroep). Middels een aantal vraagstellingen: 'Wat kan beter aan de begeleiding?', 'Wat kan je daar aan bijdragen?' en 'Wat is hier voor nodig?' is elke groep met elkaar in gesprek gegaan en is het resultaat door de aangewezen student gepresenteerd. Hieruit is een top 6 naar voren gekomen, waaruit weer verder geëvalueerd zal worden:

1. De stagebegeleider dient voldoende tijd te investeren in student door middel van structuur.
2. Tijdens stages moeten er meer meetmomenten komen om te evalueren over de processtappen en wat daarin beter kan.
3. De leerdoelen dienen duidelijker geformuleerd te zijn voor student en stagebegeleider.
4. Theorie en praktijk meer aan elkaar koppelen.
5. Onderwijs dient meer duidelijkheid te geven aan het bedrijf over de beoordeling van de student. Wat voor stage betreft het en welke rol gaat de student hierin spelen?
6. Het verwachtingspatroon van de stagebegeleider en de student helder in kaart brengen.

Rick Christianen (Winters Bouw & Ontwikkeling) gaf vanuit zijn rol als KAM&VGM coördinator aan wat het belang is van Veiligheid. En hoe je dit onderwerp vanaf de ontwerpfase tot met de oplevering kunt implementeren binnen een bouwproject. "Met elkaar in dialoog gaan, zodat de cultuur en gedragingen binnen de organisatie bespreekbaar worden gemaakt, is erg belangrijk", volgens Rick.

Deelnemers werkgroep:

Rick Christianen
Jan Willem de Poorter
Richard van Hoorn
Jurgen van de Ven
Kees Jan Oosterhout
Jan van Hamond
Linde van Helvert
Harbert Pater
Erik Colijn
Fleur de Bruijn

Winters Bouw & Ontwikkeling
Winters Bouw & Ontwikkeling
VolkerWessels
Huybregts Relou
Huybregts Relou (niet op foto)
Huybregts Relou (niet op foto)
Avans Hogeschool (niet op foto)
Avans Hogeschool
Bouwteam
Bouwteam

“Ervaringen veiligheid in het MBO”

1. Bewustwordingstest

Waarom De test “Hoe veilig ben jij?”

2. Opgenomen in de lesstof

De test bestaat uit 120 vragen en is valide en betrouwbaar.

De test geeft inzicht in de persoonlijkheid en het gedrag van de student in relatie tot veiligheid.

De student ontvangt de uitslag in een rapportage (pdf)

3. Leermeestercursus

“Vervolgstap: veiligheid in de opleiding van de leidinggevende van de toekomst”

“Hoe zag het proces eruit en welke uitdagingen hebben wij ervaren?”

Implementatie binnen Avans Hogeschool:

In oude curriculum (kalenderjaar 2023)

- Onderdeel van 1^e jaars cursus 'Stagevoorbereiding' periode 3.
- Gastcolleges vanuit werkveld rondom Veiligheid.
- Test 'Hoe veilig ben jij?'

**BEWUST
VEILIG**
iedere dag!

avans
hogeschool

bouwteam

Locatie	Dag	Datum	Docent	Iestijden	Tijden verzorgen voorlichting veiligheid	Lokaal	Voorlichter Bouwteam
Tilburg Professor Cobenhagenlaan 13	Maandag	26 februari 2024					
	Dinsdag	27 februari 2024	F. van der Wiel	10.35-11.20	10.35-11.05	CB001	Jan van Hamond (Huybregts Relou)
	Dinsdag	27 februari 2024	C. Leufkens	13.50-14.35	13.50-14.20	CB007	Rick Christianen (Winters bouw & ontwikkeling)
	woensdag	28 februari 2024					
	Donderdag	29 februari 2024	C. Leufkens	16.30-17.15	16.30-17.00	CA216	Rick Christianen (Winters bouw & ontwikkeling)
	Vrijdag	1 maart 2024					
	Vrijdag	1 maart 2024					
s-Hertogenbosch Onderwijsboulevard 215	maandag	26 februari 2024	W. v/d Sluis	10.35-11.20	10.35-11.05	OC303	Jurgen van de Ven (Huybregts Relou)
	woensdag	28 februari 2024	C. Hornstra	08.45-09.30	08.45-09.15	OB201	Jan Weterings (Remmers)
	woensdag	28 februari 2024	H. Pater	10.35-11.20	10.35-11.05	ON103	Rick Christianen (Winters bouw & ontwikkeling)
	woensdag	28 februari 2024	A. Ritsema	16.30-17.15	16.30-17.00	OB302	Jan Weterings (Remmers)
	Donderdag	29 februari 2024	B. v/d Velden	14.40-15.25	14.40-15.10	OC205	Ginette Seelen (Huybregts Relou)
	Vrijdag	1 maart 2024					

Implementatie binnen Avans Hogeschool:

In nieuw curriculum (vanaf september 2024)

- *Onderdeel van module 1.4 'Oriënterende Praktijkervaring'.*
- *Dagdeel gastcollege vanuit werkveld rondom 'Veiligheid in de Bouw' met instructie en bespreken ingebrachte / voorbereide casussen door studenten.*
- *Verwerkingsopdracht voor aansluitende week, uit te voeren op de stageplaats en te bespreken met stagebegeleider (bedrijf).*
- *Opdracht bespreken met stagedocent en opnemen in portfolio.*

1. Veiligheid op de werkplek

Kijk met alles wat je geleerd hebt (je nieuwe veiligheidsbril) nog eens naar veiligheid op jouw werkplek. Wat kan beter? Beschrijf dit in een kort verbetervoorstel (max 1 A4) en neem dit op in je portfolio.

2. Bespreken verbetervoorstel

Je bespreekt jouw verbetervoorstel met je bedrijfsbegeleider en je praktijkdocent op het moment dat je praktijkdocent de praktijkorganisatie bezoekt.

3. Reflectie op jouw eigen rol

Bedenk wat je zelf kunt doen om de beschreven situatie te verbeteren. Neem dit mee in je verantwoordingsverslag. Maak eventueel onderscheid tussen wat jij als stagiair kunt doen en wat je als leidinggevende zou doen.

PROGRAMMA

BEWUST VEILIG IEDERE DAG

- 12.00-12.15 uur Voorstellen Bouwteam
- 12.15-12.30 uur Introductie veiligheid “veiligheidskaarten”
- 12.30-12.45 uur Bespreken voorbereidingsopdracht “werkplekinspectie”
- 12.45-13.30 uur Bespreken casus veiligheid deel 1 “casus door gastspreker”
- 13.30-13.45 uur Pauze
- 13.45-13.50 uur Sociale veiligheid
- 13.50-14.30 uur Bespreken casus veiligheid deel 2 “video veiligheidskundige”
- 14.30-14.50 uur Vertaling naar eigen project
- 14.50-15.00 uur Vragen en afsluiting

Na deze workshop:

Opdracht met als doel: transfer van het geleerde naar de werkplek en reflectie op eigen houding en toekomstige rol

Bron afbeelding: Bouwend Nederland

bouwteam

Implementatie binnen Avans Hogeschool:

In nieuwe curriculum (kalenderjaar 2024)

 **BEWUST
VEILIG**
iedere dag!

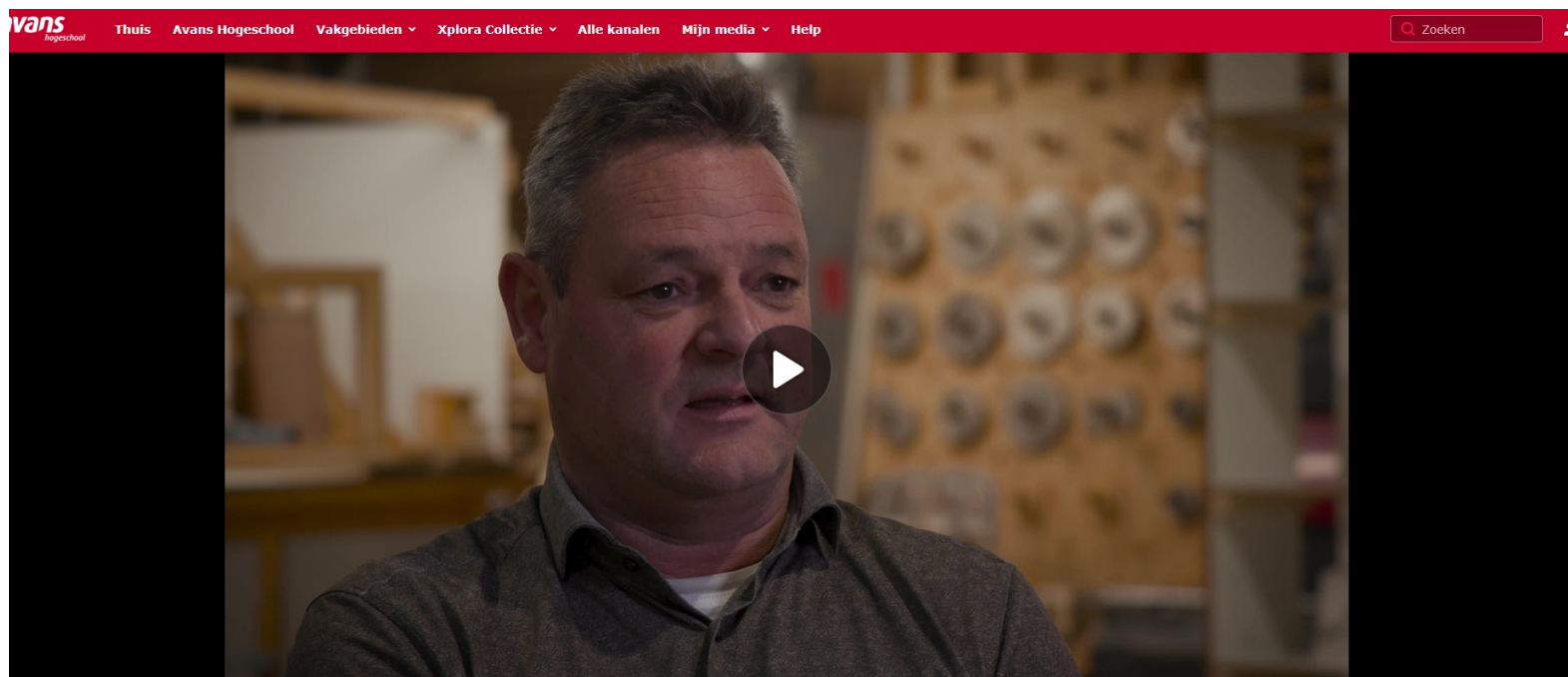

maandag middag	12-mei	12.00-15.00 uur	Jan van Hamond (Huybregts Relou/VB Bouw)	Joep Verhoeven	Bob van Veen
dinsdag middag	13-mei	12.00-15.00 uur	Jan van Hamond (Huybregts Relou/VB Bouw)	Mark van der Horden	
woensdag ochtend	14-mei	08.30-11.30 uur	Jurgen van de Ven (Huybregts Relou/VB Bouw)	Erik Colijn	
woensdag middag	14-mei	12.00-15.00 uur	Rick Christianen (Winters Bouw & Ontwikkeling)	Mark Slob	Stijn van Laarhoven
woensdag middag	14-mei	12.00-15.00 uur	Richard van Hoorn (VolkerWessels)	Fleur de Bruijn	
donderdag ochtend	15-mei	08.30-11.30 uur	Rick Christianen (Winters Bouw & Ontwikkeling)	Albert Segers	
donderdag middag	15-mei	12.00-15.00 uur	Kees Jan Oosterhout (Huybregts Relou/VB Bouw)	Matthijs Hardeman	
donderdag middag	15-mei	12.00-15.00 uur	Rick Christianen (Winters Bouw & Ontwikkeling)	Dirk Hofman	
vrijdag middag	16-mei	12.00-15.00 uur	Rick Christianen (Winters Bouw & Ontwikkeling)	Lieke Brouwer	

avans
hogeschool

bouwteam

VIDEO 2: KEES JAN OOSTERHOUT

Als jullie na vandaag alles vergeten zijn dan hopen wij dat jullie dit onthouden:

“Als het ons lukt om de huidige en toekomstige medewerkers het belang in laten zien van de bewustwording van veiligheid en hiermee toekomstige incidenten in de branche kunnen beperken, dan hebben we iets bereikt met impact.”

Dank voor jullie aandacht!

Interactief gedeelte

Deelnemers gaan uiteen in groepen om reactie te formuleren op het thema

Wat moet de inzet van de GCVB de aankomende 10 jaar zijn op het gebied van veiligheidsopleidingen voor de bouw?

Plenair tafelgesprek

- Opdrachtnemer **Jurgen van de Ven** Directeur Productie bij Huybregts Relou Bouw & Onderhoud
 - Opdrachtgever **Anja Vijselaar** Wethouder Gemeente De Ronde Venen
-
-

Geniet van het buffet!

We zien je graag bij de volgende bijeenkomst op
donderdag 2 oktober in Groningen

GOVERNANCE
CODE
VEILIGHEID
BOUW

Netbeheer
Nederland

BouwendNederland